

ЛЕПТОСПІРОЗ – ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ

Лептоспіроз: що потрібно знати

Лептоспіроз — це небезпечна інфекційна хвороба, викликана бактерією роду *Leptospira*. Її особливість у тому, що вона пошкоджує кровоносні судини (капіляри) організму та може призвести до ураження печінки, нирок, м'язів, та супроводжується тривалою лихоманкою. Захворювання має важкий перебіг у понад 70% госпіталізованих хворих, і може вимагати реанімаційного втручання. Летальність лептоспірозу становить близько 20%. Це ще раз підкреслює необхідність негайно звертатися по медичну допомогу і розпочинати лікування лептоспірозу якомога швидше.

Поширення лептоспірозу

Лептоспіроз поширений у всіх регіонах світу, крім Антарктики. В Україні спостерігається сезонність захворювання: найбільше випадків реєструється навесні та влітку. За перші вісім місяців 2024 року в Україні зареєстрували 230 випадків лептоспірозу, що на 63% більше порівняно з аналогічним періодом 2023 року. Особливо високі показники захворюваності були в серпні, коли кількість випадків склала 83. Регіонами з найбільшою кількістю хворих стали Чернігівська та Тернопільська області.

Як відбувається зараження?

Найчастіше резервуаром збудника лептоспірозу в Україні є сірі щурі та польові миші. Також переносниками інфекції можуть бути бабаки, собаки, велика рогата худоба, свині та коні.

Лептоспіроз передається через укус гризуна, травмовану шкіру (порізи), слизові оболонки або під час споживання забруднених сечею інфікованих тварин їжі (молоко, м'ясо) чи води, купання, риболовлі, догляду за хворими тваринами. Від людини до людини хвороба не передається, за винятком вродженої інфекції та грудного вигодовування. Разом

із тим, є професійні групи з підвищеним ризиком зараження — люди, які працюють з тваринами або на природі, зокрема тваринники, меліоратори, працівники м'ясокомбінатів, робітники очисних споруд і каналізації, мисливці, рибалки, шахтарі.

Симптоми та перебіг хвороби

У 90% випадків лептоспіроз починається з неспецифічних симптомів, таких як підвищена температура та кон'юнктивіт. Але є і більш характерна симптоматика: сильні болі в м'язах, особливо в литках, що посилюються під час пальпації (обмацування), та геморагічний синдром (патологічна кровоточивість). Лептоспіроз має дві клінічні форми: жовтяничну та безжовтяничну.

- *Жовтянична форма*: інкубаційний період триває від одного до двох тижнів, після чого різко піднімається температура до 40°C, з'являються інтенсивні болі в м'язах та збільшується печінка, жовтіють очі та шкіра.
- *Безжовтянична форма*: інкубаційний період становить від двох до десяти днів. Захворювання супроводжується підвищеною температурою, слабкістю, ДВЗ-синдромом (порушення згортання крові), менінгеальними симптомами та збільшенням печінки.

Серед можливих серйозних ускладнень ниркова та печінкова недостатність, міокардит, перикардит, легенева кровотеча, менінгіт, енцефаліт тощо.

Діагностика та лікування

Діагностика лептоспірозу може бути ускладненою через схожість симптомів з іншими хворобами, такими як грип чи гепатит В. Основними методами діагностики є лабораторні дослідження: виявлення антитіл, посів крові, аналізи крові та сечі, а також дослідження методом ПЛР і ОТ-ПЛР.

Важливо своєчасно звертатися по медичну допомогу, оскільки через затримку в лікуванні можуть виникнути важкі ускладнення. Лікар призначить належне лікування, яке має на меті знищення збудника інфекції в організмі, очищення організму від токсинів та відновлення функцій уражених органів. Лікування також спрямоване на підтримку важливих фізіологічних процесів, усунення симптомів і стабілізацію стану пацієнта.

Профілактика

Знизити ризик зараження лептоспірозом можна, уникаючи контактів з потенційно зараженими водоймами та тваринами. У місцях із підвищеним ризиком інфекції проводять превентивні заходи, як-от боротьбу з гризунами та захист водопостачання від забруднення. Важливими елементами профілактики є термічна обробка їжі та пиття лише кип'яченої води. Особам, які працюють у небезпечних умовах, рекомендується використовувати захисний одяг і дотримуватися правил гігієни.

Вакцинація

Для людей існує інактивована полівалентна вакцина проти лептоспірозу, однак на сьогодні в Україні вона не зареєстрована. Водночас існує ряд вакцин із штамів *L.canicola* і *L.icterohaemorrhagiae* для тварин, зокрема собак. Власникам собак радять вакцинувати своїх улюбленців щороку, оскільки вони можуть бути носіями інфекції.

Лептоспіроз — це небезпечна інфекційна хвороба, яка потребує уваги та своєчасного лікування. Основний шлях запобігання — уникати контактів з інфікованими тваринами та водою, а також дотримуватися правил гігієни.

За перших симптомів хвороби одразу звертайтеся до лікаря!

1/5 **ЩО ТАКЕ ЛЕПТОСПІРОЗ?**

Небезпечна інфекційна хвороба, викликана бактерією *Leptospira*

Вражає капіляри, печінку, нирки, м'язи, супроводжується постійною лихоманкою

Має важкий перебіг у >50% випадків, може вимагати реанімації

2/5 **ЯК МОЖНА ЗАРАЗИТИСЯ?**

Контакт із інфікованими тваринами (щурі, собаки, худоба тощо) або з водою, забрудненою сечею інфікованих тварин

Через порізи, слизові оболонки або забруднену їжу/воду

Вразлива група: люди, які працюють з тваринами або на природі (фермери, ветеринари, працівники м'ясопереробної промисловості, водопровідники)

3/5 **ОСНОВНІ СИМПТОМИ**

Болі в м'язах (особливо в литках), кон'юнктивіт, лихоманка

Жовтянична форма: жовтизна шкіри та очей, болі в печінці, висока температура

Безжовтянична форма: підвищена температура, слабкість, порушення згортання крові

4/5 **МОЖЛИВІ УСКЛАДНЕННЯ**

Ниркова та печінкова недостатність

Міокардит, легенева кровотеча, менінгіт, енцефаліт

ЯК ЛІКУЮТЬ?

Лікар призначає лікування для знищення інфекції, очищення організму від токсинів і відновлення функцій органів

5/5 **ЯК УНИКНУТИ ЗАРАЖЕННЯ?**

Уникати контактів із забрудненою водою та інфікованими тваринами

Термічна обробка їжі, кип'ятіння води

Дотримання правил гігієни та використання захисного одягу

Щорічна вакцинація собак та інших тварин

Своєчасно звертайтеся по медичну допомогу – через затримку в лікуванні є ризик важких ускладнень!